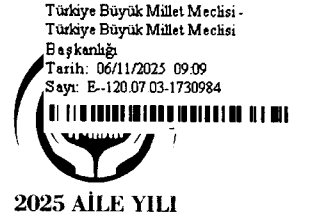

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-21723879

Konu : Soru Önergesi (7/30988)

7/30988
GK 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1669862 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER'e ait 7/30988 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/30988) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 70DB26CC-F407-4F51-B200-69832126A985

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Atila Gökhan

GÜNGÖR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 95

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİYE TİMİSİ ERSEVER'E AİT 7/30988 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Hayvancılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması, geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, üreticinin korunması, hayvansal ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişimi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezginci arıcılık yapanlara ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilmektedir.

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanmaktadır.

10395 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile 01.01.2025 tarihinden geçerli olmak üzere hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Büyükbaş hayvancılık destekleri kapsamında buzağılar için bir önceki yıla göre %40 artışla hayvan başına 1.400 TL, malaklar için %180 artışla hayvan başına 2.800 TL'ye çıkarılmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Küçükbaş hayvancılık destekleri kuzu/oğlaklar için ise bir önceki yıla göre yüzde 50 artışla hayvan başına 300 TL'ye çıkarılmıştır.
- Çoban desteği, küçükbaş hayvancılıkta 300 TL olan temel desteğin 1,8 katı olmak üzere 150 baş üzerinden 81.000 TL olarak ödenecektir.
- Arıcılık desteği, üretici/yetiştirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına temel destek bir önceki yıla göre %40 artışla 140 TL'ye, üye olmayanlara %25 artışla 100 TL'ye çıkarılmıştır.
- İpek böceği temel desteği bir önceki yıla göre %10 artırılarak kilogram başına 1.100 TL'ye, tiftik üretimi temel desteği %100 artışla kilogram başına 160 TL'ye çıkarılmıştır.
- Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için büyükbaş ve küçükbaş hayvan sahiplerine verilen temel destekleme tutarı, bir önceki yıla göre %100 artırılmıştır.
- Su ürünleri yetiştiriciliği yapan işletmelere, ürettikleri türler ve üretim şekline göre yapılan temel destek oranları artırılmıştır.
- Hayvan gen kaynakları birim destek tutarları artırılmış, Ankara keçisine ilave destek verilecektir.
- Hayvan ve sürü sağlığı desteği kapsamında, hayvan tanımlama araçlarıyla bazı aşı bedelleri de destek kapsamına alınmıştır.
- Marmara Denizi'ne kıyısı olan 7 ilde, müsilağdan etkilenen balıkçı gemilerine, gemi başına ilave küçük ölçekli balıkçılık desteği verilecektir.
- Su ürünleri desteğinde, üretici örgütlerinin etkinliğini artırmak amacıyla birlik ve tanıtım kesinti oranları %2'den %3'e çıkarılmıştır.

Besilik materyal üretimini artırmak amacıyla Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Elâzığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Sivas, Şırnak, Tunceli, Van illeri besilik materyal üretim planlama bölgesi olarak belirlenmiştir.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmış olmaktadır.

Bakanlığımız hayvancılık ıslah politikaları gereği yüksek vasıflı damızlık hayvan temini ile verim artışı hedeflenmektedir. Bu amaçla verim esaslı destekleme modeli benimsenmekte ve bu hedefler doğrultusunda buzağı desteklemesi yanı sıra suni tohumlama, soy kütüğü faaliyetleri, döl kontrolü ve genomik damızlık değer tespiti gibi destekleme kalemleri uygulanmaktadır. "Suni Tohumlama, Tabi Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Talimat" kapsamında, sütçü ırkların dört yaşından büyük olanlarına etçi ırk dahil farklı ırkların sperması ile suni tohumlama uygulaması yapılması söz konusu olup bu sayede ülke çapında kırmızı et ihtiyacının giderilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca kırmızı et üretiminin artırılması kapsamında sığırlarda suni tohumlama yoluyla birim hayvan başına karkas veriminin artırılması için yürütülen "Etçi ve Kombine Irkların Yaygınlaştırılması Projesi" ile 42 ilde suni tohumlama hizmetlerine erişim konusunda

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

dezavantajlı durumdaki yetiştiricilerimizin anaç hayvanlarına ücretsiz suni tohumlama imkânı sağlanmıştır. Proje 2023 yıl sonu itibarı ile tamamlanmış olup 2024 yılından itibaren “Hayvancılığın Geliştirilmesi Projesi”nin alt faaliyeti olan “Sunî Tohumlamanın Geliştirilmesi”ne yönelik uygulamalar kapsamında hazırlanan ve uygun bulunan projeler için illere ödenek tahsis edilerek yetiştiricilerimize ücretsiz suni tohumlama hizmeti sunulmaktadır. Etçi ırk popülasyonunun artırılması ve bahse konu tüm bu çalışmalar doğrultusunda damızlık vasfındaki süt hayvanlarının kesiminin önlenmesi hedeflenmektedir.

Kırmızı ette yerli üretimi artırmayı ve ithalatı azaltmayı amaçlayan “Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir. Aynı zamanda projeye aile işletmelerinin güçlendirilmesi, kadın ve gençlerin sektöre kazandırılması amaçlanmıştır.

Et ve Süt Kurumu (ESK)’nın yürüttüğü faaliyetlerinden elde ettiği gelir ile finanse edilen “ESK TİGEM İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır. Protokol kapsamında 50 bin baş damızlık düve ve 15 bin baş besilik hayvan Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) çiftliklerine teslim edilecektir.

Protokolle, ESK’nın piyasa düzenlemesi görevi kapsamında arz planlaması yapılması ve TİGEM işletme kapasitelerinin aktif şekilde kullanılarak damızlık büyükbaş üretiminin artırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca damızlık üretimini artırıcı yeni projeler için çalışmalar devam etmektedir.

Ülkemize canlı hayvan ithalatı, Bakanlığımız kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulan “Canlı Hayvan İthalatına İzinli Ülkeler Listesi”nde yer alan ülkelerdeki teknik ve sağlık şartlarına uygun çiftlik ve kooperatiflerden yapılmaktadır. İthalatı planlanan hayvanlar öncelikle ihracatçı ülkede karantinaya tabi tutulmakta olup veteriner sağlık sertifikasında yer alan salgın hastalıklara ilişkin testler yapılmaktadır. Ülkemize giriş yapacak hayvanlar ithalatçıların beyan etmiş oldukları karantina işletmesine sevk edilmekte ve ihracatçı ülkede yapılan testler ülkemizde de tekrarlanmaktadır. Analizler sonucunda olası bir hastalık tespitinde mahreç ülke kaynaklı hastalıklar için oluşacak zararın tamamı yükleniciden tazmin edilerek üreticilere ödenmektedir. Test sonuçları uygun bulunan hayvanlar ülkemize kabul edilebilmektedir.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu kapsamda; Sütçü kombine sığır yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan besiciliği, küçükbaş hayvancılık, hastalıktan arı hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, kanatlı sektörü, su ürünleri sektörü, temel hayvansal üretim, yem bitkisi üretimi, tarımsal yenilenebilir enerji yatırımları, biyo-tarım yatırımları ve tarımsal AR-GE konularında faaliyet gösteren ya da faaliyete başlayacak olan gerçek ve tüzel kişi girişimciler faydalandırılmaktadır.